

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA
NYHEDSBREV NR. 61, SEPTEMBER 2021
ISSN: 1904-1233

REDAKTØRENS SPALTE

Kære læsere!

En ny sæson står for døren! Hvordan mon den bliver? Er der planer for aktiviteter på samme niveau som tidligere eller skal vi stadig vente på en normalisering og bedre muligheder for at mødes omkring heraldikken? Heraldik på distance via Zoom, Teams og hvad de alle hedder har vist sig fungere i en svær situation, men det menneskelige samvær kan de ikke erstatte og heraldikere er - som mennesker er flest - sociale. Vi mødes bedst i krydsfeltet mellem foredrag, diskussioner, heraldiske billeder og de historier de fortæller. Dansk Heraldisk Selskab lægger ud med en foredragsserie for sæsonen. Hvad med de andre nordiske foreninger? Hold øje med Facebook og hjemmesider. Bidrag til nyhedsbrevet er som altid velkomne og sendes til ct.von.christierson@gmail.com.

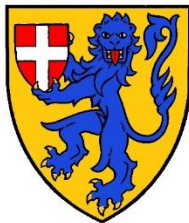
Carl-Thomas von Christierson

INDHOLD

- S. 1: REDAKTØRENS SPALTE
- S. 2: DANSK HERALDISK SELSKAB
- S. 3: SVENSKA HERALDISKA FÖRENINGEN
- S. 4: GENOS
- S. 5: ORDENSUTDELNING TILL SVENSKA MEDBORGARE?
- S. 6: KOLLOKVIUMSRAPORT FRÅN ANTWERPEN
- S. 7: TANIA CROSSINGHAM
- S. 11: ETT VAPEN I PARGAS KYRKA
- S. 15: UKRAINSKE BYVÅBENER PÅ FRIMÆRKER

Vi välkomnar följande nya medlemmar som tillkommit under juni till augusti 2021:

Gitte Pedersen, Bjerringbro, Danmark
Erik Hellsten, Älvsjö, Sverige
Kim Nydahl, Kattarp, Sverige
Kurt Ringstrand, Tromsø, Norge
Connie Olaisen Makilla, Oslo, Norge
Nicholas Cram-Sinclair of Brough-Warsetter, Edinburgh, Skottland

DANSK HERALDISK SELSKAB

SOCIETAS HERALDICA DANICA

DANSK AFDELING AF *SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA*

PROTEKTOR: HANS KONGELIGE HØJHED PRINS JOACHIM

AKTIVITETER 2021-2022

Foredrag:

Sted: Alle foredrag foregår i Rosenborgs foredragssal, Øster Voldgade 4B - over gården. Indgang via porten Øster Voldgade 4B. Præcist fremmøde, porten låses kl. 19:20.

Pris: 50 kr. pr. foredrag, der betales kontant. Lige penge bedes medbragt. Alternativt kan der betales 150 kr. for fem foredrag (oktober-marts) ved indbetaling til selskabets konto (Danske Bank 1551-3719354025). Dette tilbud gælder kun for medlemmer af SHS.

Tirsdag 2. november 2021 kl. 19.30

Fhv. museumsinspektør Jørgen Hein:

Danmarks fjerde krone. Dronning Louises brudekrone 1743

Tirsdag 30. november 2021 kl. 19.30

Museumsinspektør, cand.arch. Peter Kristiansen:

Frederik III's hyldningspokal

Tirsdag 25. januar 2022 kl. 19.30

Tegner Stefan Lægaard Andersen:

Nye våbener til Beredskabsstyrelsen – en heraldisk kunstners proces

Tirsdag 22. februar 2022 kl. 19.30

Riddarhusgenealog, fil.kand. Magnus Bäckmark:

Riddarhusets vapensköldar

Tirsdag 29. marts 2022 kl. 19.30

Elizabeth Roads, Secretary to the Order of the Thistle, fhv. Snawdoun Herald:

Scotland – is it really heraldry?

Vi påminner om Svenska Heraldiska Föreningens årsmöte med förtjänstmedaljutdelning lördagen den 9 oktober 2021 i Landstingssalen på Malmö rådhus. Program:

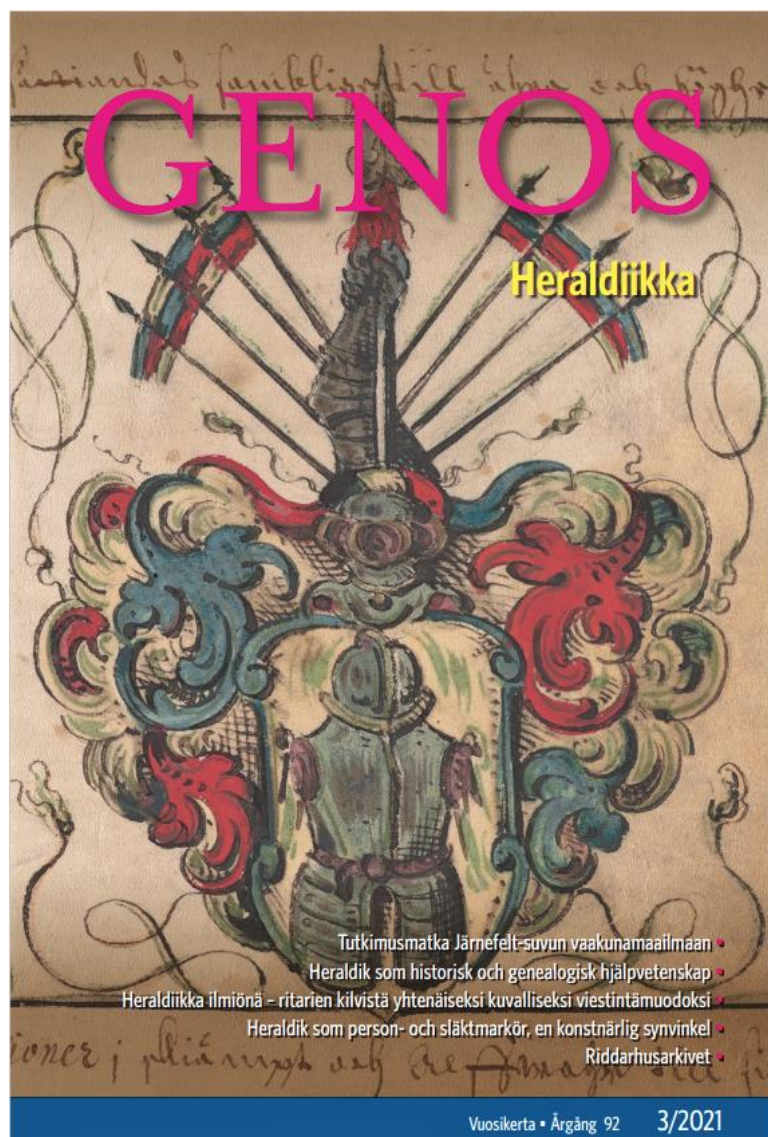
Insläpp kl 12.45. Middag kl 18.00.

- Henric Åsklund: *Svenska Heraldiska Föreningens förtjänstmedalj de första 20 åren 2002–2021*
- Förtjänstmedaljör Kaare Seeberg Sidselrud: *Ny norsk kommuneheraldikk - nye rettsregler, kommunereform og den heraldiske konsekvens*
- Förtjänstmedaljör Ronny Andersen: *Axplock fra de danske ridderordeners våbenbøger*
- Arkivarie Olle Nordquist: *Malmös stadsvapen* (i anslutning till föredraget ges en guidad rundtur i rådhuset för att se särskilt de heraldiska utsmyckningarna)
- Förtjänstmedaljör Martin Sunnqvist: *Heraldik och andra symboler i nordiska medeltida laghandskrifter*
- 45-årsjubileumsmiddag i Rådhuskällaren

Programmet avslutas med en festlig 45-årsjubileumsmiddag i Rådhuskällaren. På grund av förhållningsreglerna för rådhuset måste vi be om obligatorisk föransmälan för deltagande, både till mötet och till middagen. Anmälan kommer att ske via <http://www.heraldik.se> och kommer att öppna inom kort.

Styrelsen för Svenska Heraldiska Föreningen

Det finske genealogiske samfunds tidsskrift GENOS kommer her i efteråret med et temanummer om heraldik. Tidsskriften fremmer slægts- og personhistorisk forskning i Finland og publicerer resultater af slægts- og personhistorisk forskning på højest mulige niveau samt et mangesidet udvalg af forskning indenfor andre videnskaber. Udover artikler der har gennemgået fagfællebedømmelse indeholder tidsskriftet blandt andet debat, nyheder og synspunkter om aktuelle emner, meddelelser og boganmeldelser.

Redaktionsrådet besluttede at udgive dette nummer for at sætte fokus på forholdet mellem genealogi og heraldik. For SHS bliver dette en kærkommen mulighed for at nå nye læsere, gøre opmærksom på sig selv og forhåbningsvis samtidig udbrede kundskaber og interesse for heraldikken. I det rigt illustrerede temanummer belyser en række forfattere heraldikkens forhold til genealogi. Fra forskellige vinkler viser artiklerne hvordan genealogi og heraldik arbejder sammen og er afhængige af hinanden. Heraldikken er vigtig for en genealog og begge hjælpevidenskaber står i et kontinuerligt supplerende forhold til hinanden.

Martin Sunnqvist tager i sit bidrag forholdet mellem heraldik og genealogi op. Finlands Ridderhus heraldiske samlinger, adelspatenter og deres udformning tillige med den omfattende samling af våbener i ridderhussalen præsenteres af ridderhusgenealog Johanna Aminoff-Winberg. Heinz Stürmer, formand for Suomen Heraldinen Seuras betækningskommitte, præsenterer Suomen Heraldinen Seuras

våbenregistrering. Dr. Phil. Hekki Vuorimies kommer i sin artikel om den adelige slægt Järnefelts våben ind på hvilke faktorer der kan ligge bag udseendet af et slægts- eller personvåben. Intendent Petteri Järvi fra Åbo Museicentral giver en oversigt over heraldikkens historiske udvikling men også dens kulturhistorie, medens kgl. våbenmaler Ronny Andersen i sit bidrag belyser forhold omkring den heraldiske kunstner. Artiklerne er enten på svensk eller finsk, men alle har resume på engelsk. Redaktør for dette temanummer af GENOS er Carl-Thomas von Christiernson.

Løsnnumre kan bestilles fra Videnskabsboghandelen i Helsingfors tiedekirja@tsv.fi.

ORDENSUTDELNING TILL SVENSKA MEDBORGARE?

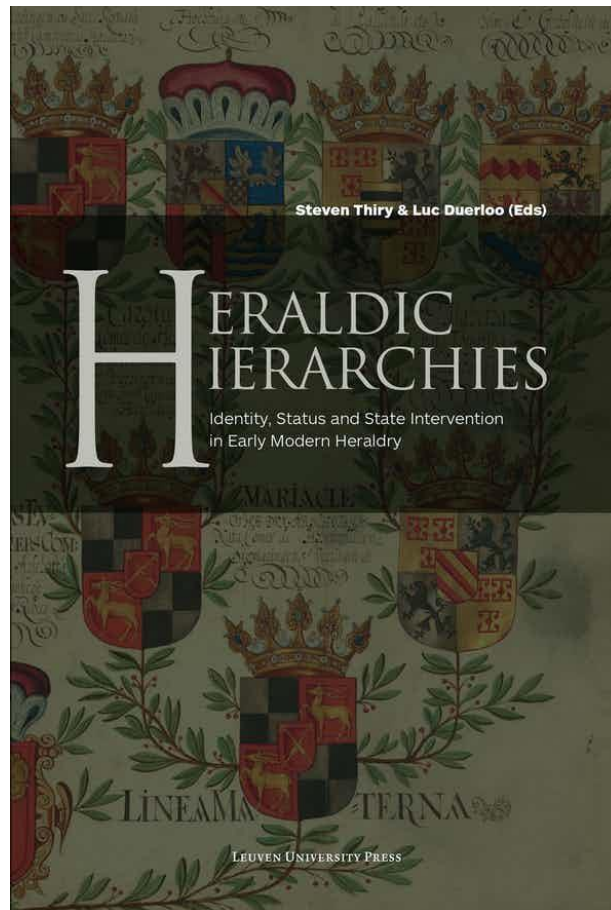
Den 21 september 2021 kommer förtjänstutredningen, under ledning av f.d. talmannen Björn von Sydow, att presentera sin utredning om ett modernt belöningsystem, de allmänna flaggdagarna och redovisningen av anslaget till hovet.

Societas Heraldica Lundensis och Societas Heraldica Upsaliensis ordnar i samarrangemang en diskussion om förslaget samma kväll, den 21 september 2021 kl. 18.15. Mötet äger rum via Zoom. Maila sekretariat@heraldik.org för att få länken.

Mötet inleds av Martin Sunnqvist, som skrivit en rättshistorisk utredning åt Förtjänstutredningen, Christian Thorén, ordenshistoriograf vid Kungl. Maj:ts Orden, och Elias Sonnek, som bl.a. sammanställt information om De nordiska ländernas riddarordnar till vår hemsida.

Kommendörstecknet av Kungl. Svärdsorden, som instiftades år 1748 och inte har delats ut sedan år 1974.

En samling av föredrag från 2019 års heraldiska kollokvium i Antwerpen har under året gets ut på Leuven University Press av Steven Thiry och Luc Duerloo. ISBN13:9789462702431. På Leuven University Press hemsida presenteras verkets 415 sidor således:

Early modern heraldry was far from a nostalgic remnant from a feudal past. From the Reformation to the French Revolution, aspiring men seized on these signs to position themselves in a changing society, imbuing heraldic tradition with fresh meaning. Whereas post-medieval developments are all too often described in terms of decadence and stifling formality, recent studies rightly stress the dynamic capacity of bearing arms.

Heraldic Hierarchies aims to correct former misconceptions. Contributing authors rethink the influence of shifting notions of nobility on armorial display and expand this topic to heraldry's share in shaping and contesting status. Moreover, addressing a common thread, the volume explores how emerging states turned the heraldic experience into an instrument of power and policy. Contributing to debates on social and noble identity, *Heraldic Hierarchies* uncovers a vital and surprising aspect of the pre-modern hierarchical world.

Contributors: Richard Cust (University of Birmingham); Dominique Delgrange (Lille); Luc Duerloo (University of Antwerp); Joseph McMillan (Alexandria VA); Camille Pollet (Université de Nantes); Antoine Robin (École Pratique des Hautes Études); Simon Rousselot (École Pratique des Hautes Études); Clément Savary (École Pratique des Hautes Études); Hamish Scott (Jesus College, Oxford); Steven Thiry (University of Antwerp); José Manuel Valle Porras (Córdoba); Nicolas Vernot (Université de Cergy-Pontoise).

<https://lup.be/collections/category-history-1500-1800/products/123543>

Den heraldiske kunstner Tania Crossingham, som tidligere er præsenteret i Nyhedsbrevet, havde mellem den 2. og 18. august en soloudstilling i Helsingfors. Udstillingen koncentrerede sig om illuminationsarbejder, men Tania har i årets løb også udført en række heraldiske arbejder. Med kunstnerens sædvanlige generøsitet kan Nyhedsbrevet igen give et par eksemplar på disse, i redaktørens øjne, meget vellykkede arbejder af særdeles høj håndværksmæssig kvalitet.

Tania Crossingham skriver: "The green and silver piece was done for Mr Alex Stanic. The arms are Bohemian in origin. The page of Knights was done for Mr Brenton Simons. These knights were based on historical documents researched by Mr Simons. The fully illuminated page showing the medieval party was commissioned by Baron Brady Brim-DeForest. This is an invitation to an event he is hosting, and the people in the image are based on photos of some of the guests attending. It also features his castle, Balvaird Castle in Scotland, in the background of the image. This illumination is a little anachronistic in places but was done as a light-hearted piece."

William Fitch was with William Mountacute Earle of Salisbury at ye Conquerings of ye Isle of Man from ye Scots: which Isle King Edward the third gave the same Earle, and caused him to be Crowned King of Man: Anno 1313 the 17. of Edward ye third:

John Fitch of Fitch Castle in the North, Esquire was with King Edward the first in his Warres against the Scots: where the Kinge Conquered Edinborough: and there were slayne of the Scots 25 thousand in Anno Domini 1297.

Thomas Fitch served in ye field under the Earle of Oxford against Richard 3: in the part of Henry: 7: at Bosworth fiede nere L acester: where Richard ye 3. was slayne; and Henry Earle of Richmond Crowned in the field, by the Name of Henry 7. 1485. 22. of Auguste:

This Moderne Crest appertayneth to Thomas Fitch, eldest Son of Richard Fitch

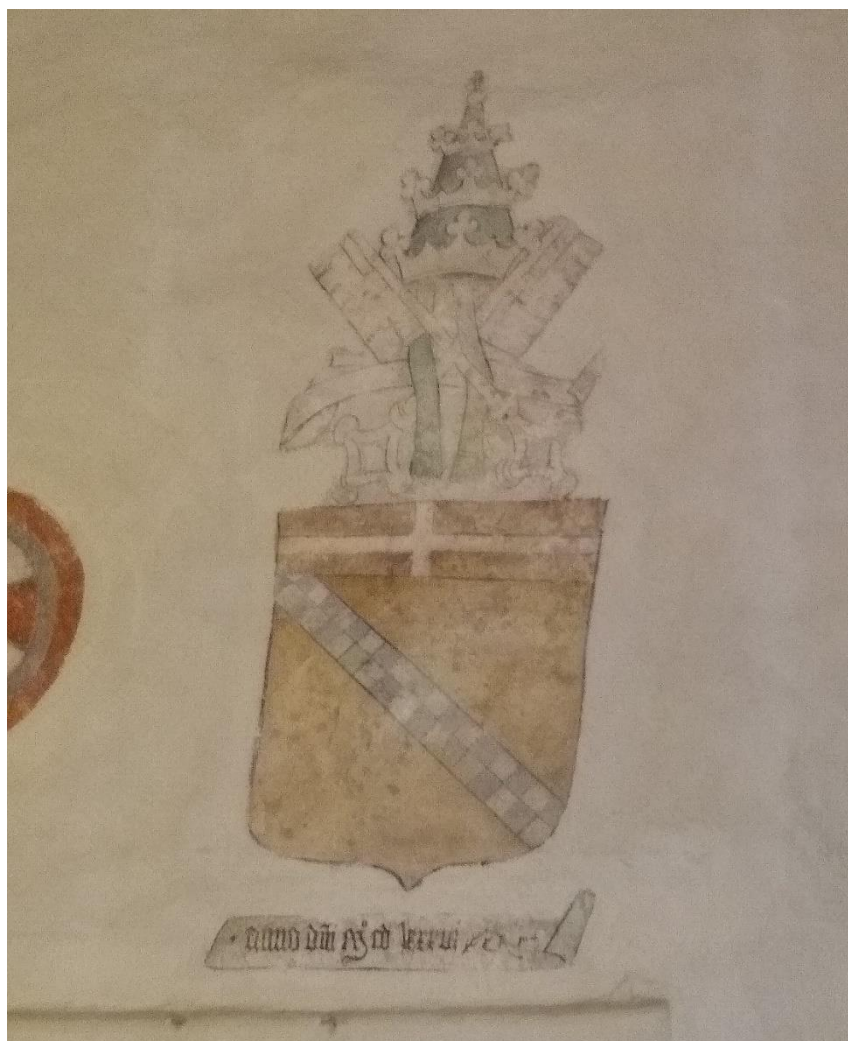

This Crest appertayneth to Sir William Fitch of Garnetts in Essex, Knight.

From "The Genealogie Pedegree Confirmed By Sir William Seger Knight alias Garter Principall Kinge of Armes & William Penson Esquier alias Lankaster Herald of Armes," circa 1625-1633 for Richard Fitch, son and heir of Richard Fitch, born 4 June 1505, of Queen's College, Cambridge.

I Pargas kyrka utanför Åbo ses på väggen över sakristian ett kalkmålade vapen. Vissa delar är något otydliga och svaga i färgerna, kanske har det tagits fram från en tidigare övermålning vid någon av Pargas kyrkas restaureringar. Omedelbart lägger man märke till något som liknar ett Dannebrogskors. Följer man den linjen söker man sig till något som liknar ett äldre vapen för danska ätten Rosencrantz, men så är det förstås inte.

Hjälmprydnaden ser ut som en påvlig mitra och då leder det vita korset i rött till Italien och därmed finns ingen tvekan om att hjälmprydnaden också visar St. Peters nycklar i kors och i grönt en stola. Under vapnet ses en text på latin, anno dni MCDLXXXVI, så vem var påve år 1486? Det var Innocentius VIII, Giovanni Battista Cybo eller Cibo, påve 1484–1492.

Pargas kyrka omtalas första gången i Åbo domkyrkas svartbok den 6 juni 1329. Kyrkan som den ses i dag anses vara från 1486 då den dekorerades med vägg- och valvmålningar. Det stämmer bra överens med att ett av kyrkans fyra invigningskors ses bredvid vapnet.

Påve Innocentius vapen var en delad sköld, i övre fältet det omtalade korset och i det nedre ett rött fält med en schackrutad treradig balk i silver och blått. I olika avbildade vapen ses de två nycklarna korslagda antingen bakom skölden eller på skölden som del av hjälmprydnaden. Men övre fältets kors ses både som i rött ett vitt kors, som i Pargas kyrka, eller i vitt ett rött kors. Vad är rätt?

Medeltidens två stora fraktioner i Italien var å ena sidan ghibelinerna som hade stöd av tysk-romerska kejsaren, och å andra sidan guelferna som hade stöd av påven. Ghibelinerna använde sig bland annat av en röd fana med vitt kors som symbol, medan guelferna använde sig av en vit fana med rött kors. Det betyder självfallet att Innocent VIII's vapen skall innehålla i vitt ett rött kors, vilket naturligtvis också framgår av påvens gravmonument i Peterskyrkan.

Hur det felaktiga korset hamnat i Pargas kyrka blir nog en fråga utan svar. I stället ses här vapnet i olika utföranden hämtade från Internet.

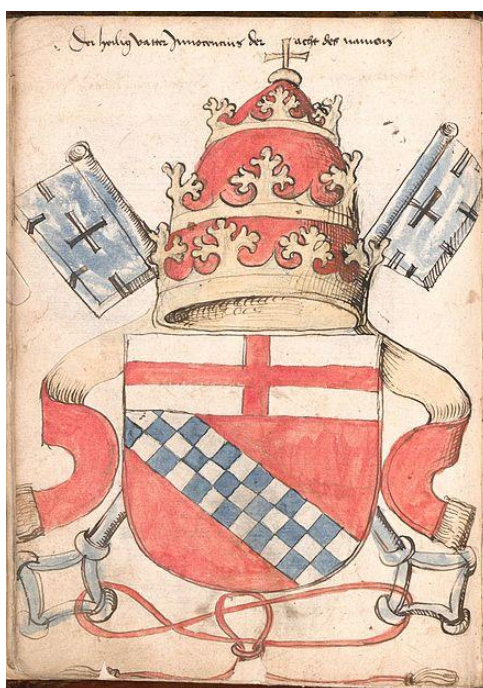
Carl-Thomas von Christerson

heraldry-wiki.com

1600-tals MS

Wernigeroder Wappenbuch

Basilica Santa Balbina, Rom

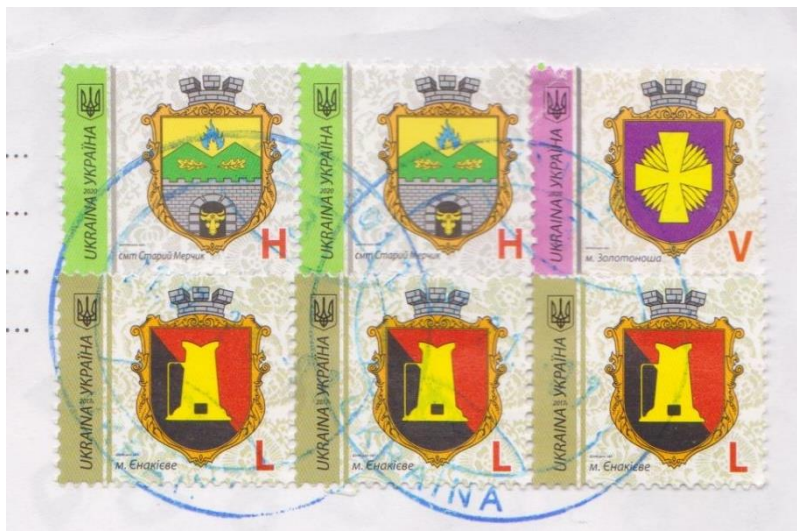

Innocentius IV, Pope (Andreas Hartmann, ed.). *Apparatus super libros decretalium*, Strasbourg, [Heinrich Eggestein], 1478.

Påve Innocentius VIII begravningsmonument Peterskyrkan (Wikipedia)

UKRAINSKE BYVÅBENER PÅ FRIMÆRKER

Redaktøren modtog i begyndelsen af året et brev fra Ukraine der viste det ukrainske postvæsens eksemplariske brug af heraldik. Tre forskellige byvåbener præsenteres på frimærker, nemlig for byerne Yenakiieve (Єнакієве) i Donetsk Oblast, Zolotonosha (Золотоноша) i Cherkasy Oblast og Stariy Merchik (Старий Мерчик) i Kharkiv Oblast. Det viser sig at en hel række byvåbener i løbet af årene 2017 til 2020 er blevet udgivet på frimærker. For den der vil studere ukrainsk heraldik nærmere henvises til

https://en.wikipedia.org/wiki/Coat_of_arms_of_Ukraine og

https://en.wikipedia.org/wiki/Armorial_of_Ukraine

Byvåbener kan ses på <https://www.stampboards.com/viewtopic.php?t=77701>

<https://thejoyofstamps.com/collections/tourism/products/ukraine-coat-of-arms-stamps-2020-mnh-definitives-coa-kryvche-fontanka-4v-set>

<https://bomarka.com/kh-standart-prodolzhaet-rasshiryat-lineyku-novykh-pochtovykh-marok/>